

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

11 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte Vladimir Timofti

Judecători Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 25 octombrie 2018, declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul Calendari Dumitru, în cauza penală în privința inculpatului

Chiricenco Serghei XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 27.07.2017 – 15.06.2018;
2. Instanța de apel: 16.07.2018 – 25.10.2018;
3. Instanța de recurs: 29.01.2019 – 11.06.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central din 15 iunie 2018, Chiricenco Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală,

- în baza art.217 alin.(2) Cod penal amendă în mărime de 300 unități convenționale;

- în baza art.217 alin.(2) Cod penal amendă în mărime de 310 unități convenționale.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 310 unități convenționale.

Solicitarea procurorului privind încasarea din contul lui Chiricenco Serghei a cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Chiricenco Serghei, în luna mai 2016, data nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, fiind în s. Larga, r-nul Cahul, urmărind scopul circulației ilicite a drogurilor (substanțelor narcotice) fără scop de înstrăinare, a dobândit pentru consum propriu o cantitate substanțială de droguri, pe care le-a păstrat ilegal în perioada lunilor august-octombrie, până la data de 19 mai 2016, când, fiind suspectat de păstrarea și întrebuințarea drogurilor a fost escortat de către colaboratorii poliției la Inspectoratul de Politie Cahul, unde în timpul percheziției corporale a predat benevol șase pachetele cu masă vegetală, de culoare verde, uscată și mărunțită, cu un miros specific, care în baza concluziei raportului de expertiză nr.34/12/3-R-157 din 24.05.2017, reprezintă marijuană, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante și constituie un analog al drogurilor (substanțelor narcotice) cu masa totală de 5,68 gr.

(materie uscată), ceea ce corespunde proporțiilor mari.

Tot el, urmărind scopul circulației ilicite a drogurilor (substanțelor narcotice) fără scop de înstrăinare, în circumstanțe necunoscute a dobândit pentru consumul propriu o cantitate substanțială de droguri, pe care le-a păstrat ilegal în apartamentul ce-i aparține lui Lobodrița Victor din XXX, lăsat în supravegherea lui Chiricenco Serghei până la data de 23 noiembrie 2017, în perioada de timp de la 23.15 la 23.30, când în procesul efectuării percheziției în apartamentul menționat, colaboratorii de poliție din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul au depistat și ridicat: un pachet cu masă vegetală uscată și grosier mărunțită de culoare verde-cafenie, cu miros specific, un pachetel de culoare albastră și două pachete transparente, care, fiecare în parte, conțineau o masă vegetală uscată și grosier mărunțită de culoare verde-cafenie, cu miros specific, un pachetel din polietilenă transparent de tip „zip lock”, care conținea o masă vegetală uscată și grosier mărunțită, de culoare verde-cafenie, cu miros specific și care, conform concluziei raportului de expertiză nr.34/12/3-R-448 din 04.12.2017, reprezintă marijuană în materie uscată, în cantitate totală de 333,09 gr. (206 gr. + 49,13 gr. + 46,96 gr. + 29,70 gr. + 3,30 gr.) ceea ce constituie proporții mari.

3. La data de 27 iunie 2018, împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chiricenco Serghei să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, pentru ambele fapte infracționale, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 750 unități convenționale. De asemenea, a solicitat încasarea din contul lui Chiricenco Serghei a cheltuielilor judiciare în mărime de 3360 lei.

În motivarea apelului, procurorul a invocat că instanța a aplicat pedeapsa în alte limite decât cele prevăzute de lege și greșit a individualizat pedeapsa în raport cu prevederile Părții generale a Codului penal; - nu a luat în considerare circumstanța agravantă reținută în acțiunile inculpatului - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare; - instanța de judecată nu era în drept să micșoreze cuantumul amenzii conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, or, în cazul aplicării prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, limita minimă a pedepsei se apreciază conform art.64 alin.(3) Cod penal, adică de la 500 unități convenționale, chiar dacă la reducerea cu 1/4 a limitei minime se obține o valoare sub limita generală; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.229 Cod de procedură penală și neîntemeiat a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, alegațiile instanței în această privință fiind lipsite de plauzibilitate; - instanța nu a ținut cont că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată inculpatul a fost de acord să achite cheltuielile judiciare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 25 octombrie 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ciobanu Gheorghe, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal și art.217 alin.(2) Cod penal, a fost condamnat la amendă în mărime de 400 unități convenționale, pentru fiecare infracțiune, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de

infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 410 unități convenționale. În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată doar în partea stabilirii pedepsei și a cheltuielilor judiciare.

Cu referire la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a considerat că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care fac parte din categoria celor ușoare, de persoana inculpatului, că se caracterizează negativ la locul de trai, că are la întreținere doi copii minori, că circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost reținute, că și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și corect a determinat că corectarea inculpatului poate fi atinsă prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

Totuși, instanța de apel a considerat că prima instanță, calculând mărimea amenzii, prin aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, eronat a ajuns la părerea că aceasta urmează a fi stabilită în quantum de 300 și respectiv, 310 unități convenționale, or mărimea amenzii astfel stabilite, este sub limita generală stabilită de art.64 alin.(3) Cod penal. În consecință, a fost stabilită greșit și pedeapsa definitivă, prevăzută de art.84 alin.(1) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a precizat că în temeiul art.10 alin.(1) și 64 alin.(3) Cod penal în raport cu dispoziția art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și sancțiunea stabilită de art.217 alin.(2) Cod penal, limita minimă a amenzii nu poate fi mai mică decât noile limite stabilite, și anume de la 400 unități convenționale până la 525 unități convenționale, față de inculpat urmând a fi aplicate anume prevederile din Partea specială a Codului penal, care sunt mai favorabile.

Prin urmare, instanța de apel, având în vedere normele pre-citate și prevederile art.84 alin.(1) Cod de procedură penală, a conchis că inculpatului urmează ai fi stabilită pedeapsa definitivă în mărime de 410 unități convenționale.

Complementar, cu referire la argumentul apelantului, precum că instanța nu a luat în considerare circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, instanța de apel, examinând materialele dosarului, a sesizat că acest fapt nu s-a confirmat, or, o sentință judecătorească definitivă în acest sens nu a fost anexată, iar mențiunea în revendicarea eliberată de către Subdiviziunea de informații și evidențe operative a IP Cahul al IGP din 28.06.2017, precum că anterior pe numele lui Chiricenco Serghei a fost pornită o cauză penală în baza art.217 alin.(2) Cod penal, încetată în baza art.55 Cod penal (f.d.39), având în vedere condițiile art.8 alin.(1) și 65 alin.(3) pct.1) Cod de procedură penală, nu poate fi reținută.

Cu referire la necesitatea încasării din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, instanța de apel a precizat că, în temeiul art.143 alin.(1) pct.6) și 227 alin.(2) pct.5) și alin.(3) Cod de procedură penală, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizelor vor fi achitate din contul mijloacelor bănești alocate de la bugetul de stat, iar în speță, rapoartele de expertiză nr.34/12/3-R-448 din 04.12.2017 și nr.34/12/3-R-157 din 24.05.2017, au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru stabilirea

apartenenței masei vegetale uscate, ridicate de la inculpat în cadrul perchezițiilor corporale și la domiciliu, la categoria substanțelor stupefiante, precum și cantitatea acestora, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, fiind puse în sarcina părții acuzării, cheltuielile aferente fiind achitate din sumele alocate de la bugetul de stat.

Mai mult, procurorul nu a prezentat probe care să demonstreze că suma solicitată în contul cheltuielilor judiciare a fost achitată de către organul de urmărire penală pentru efectuarea expertizelor.

Complementar, instanța de apel a atras atenția supra unei alte circumstanțe importante, care a fost pusă la baza respingerii solicitării procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 3360 lei, și anume faptul că inculpatul are la întreținere doi copii minori cu vârste de până la 3 ani și soția care îngrijește de ei, salariul său fiind de aproximativ 5500 lei pe lună, iar admiterea cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, care depășesc jumătate din venitul obținut lunar de către inculpat, va influența substanțial situația financiară a inculpatului, cu impact direct asupra copiilor minori.

5. La data de 06 decembrie 2018, împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; - instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă; - instanța nu a ținut cont de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului, că a săvârșit două infracțiuni prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal, că la locul de trai se caracterizează negativ, că anterior a fost liberat de răspundere penală în baza art.55 Cod penal, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal; - instanța i-a aplicat inculpatului, pentru ambele infracțiuni, în temeiul art.84 Cod penal, o pedeapsă penală sub formă de amendă sub limita minimă a pedepsei penale; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.227-229 Cod de procedură penală și neîntemeiat a respins cererea privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 3360 lei; - hotărârile instanțelor, contrar prevederilor art.385 alin.(1) pct.14) și 397 pct.5) Cod de procedură penală, nu conțin soluții privind cheltuielile judiciare, or simpla respingere a cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare nu este o soluție procesuală, deplină și legală; - inculpatul a fost de acord să achite cheltuielile judiciare.

6. Judecând recursul ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care hotărârea

atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că procurorul, prin recursul declarat, deși exprimă acordul cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa stabilită lui Chiricenco Serghei și respingerea solicitării acuzatorului privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Colegiul penal sesizează că procurorul, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei, a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării lui, că a săvârșit două infracțiuni prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal, că la locul de trai se caracterizează negativ, că anterior a fost liberat de răspundere penală în baza art.55 Cod penal, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal, precum și că i-a aplicat o pedeapsă penală sub formă de amendă sub limita minimă a pedepsei penale.

În acest sens, Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, Colegiul penal reține că instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care fac parte din categoria celor ușoare, de persoana inculpatului, care se caracterizează negativ la locul de trai, că are la întreținere doi copii minori, că circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost reținute, că a fost recunoscut vinovat pe ambele capete de acuzare, pedeapsa definitivă fiindu-i stabilită în conformitate cu prevederile art.84 Cod penal, că și-a recunoscut vina, se căit sincer pentru fapta comisă și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, și corect a determinat mărimea amenzii pe care urmează să o achite.

Cu referire la argumentul, precum că instanța de apel i-a aplicat o pedeapsă penală sub formă de amendă sub limita minimă a pedepsei penale, Colegiul penal menționează că recurentul, contestând pedeapsa în acest aspect, a omis că, deși art.64

alin.(3) Cod penal prevede că mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, însăși sancțiunea art.217 alin.(2) Cod penal, prevede o amendă sub limita prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal, și anume de la 400 unități convenționale.

Prin urmare, acest argument al procurorului nu este plauzibil în cauza penală de față.

Cu referire la recursul procurorului în partea în care acesta critică hotărârea instanței de apel de a respinge solicitarea acuzatorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, Colegiul penal menționează că acestea nu sunt întemeiate, or, cheltuielile revendicate au fost efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate, cheltuieli ce au fost trecute în contul statului.

Normele de procedură penală, în vigoare la momentul efectuării expertizei, nu prevedeau expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei obligatorii, cheltuieli ce se făceau din contul statului.

Prin dispozițiile pct.12 din Art.V al Legii nr.316 din 22.12.2017, a fost exclus alin.(2) al art.143 din Codul de procedură penală, modificările respective intrând în vigoare la data de 09 februarie 2018.

Faptul că alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală a fost abrogat, nu are relevanță în respectiva speță, deoarece legea procedurală penală, în temeiul art.3 Cod de procedură penală, nu are efect retroactiv, în desfășurarea procesului penal fiind aplicată legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Prin urmare, se reține că efectuarea expertizelor la care face referire recurentul sunt acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, fiind achitate din bugetul statului în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor, cheltuieli, care odată cu modificarea legii procesuale nu pot fi încasate de la inculpat.

Complementar, Colegiul penal reține că instanța de apel, a respins cererea acuzatorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, nu doar din considerentul expus mai sus, dar având în vedere și starea financiară a acestuia.

Or, potrivit art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel că, instanța de apel a remarcat situația familială și financiară a inculpatului, și anume că acesta are la întreținere doi copii minori, fiind unicul întreținător al familiei și că salariul lui nu depășește suma de 5500 lei/lună, și că în consecința admiterii cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, care depășesc jumătate din venitul obținut lunar de către inculpat, va influența substanțial situația financiară a lui, și prin urmare a copiilor minori.

În concluzie, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, argumentele recurentului fiind pur declarative.

Cu referire la argumentul recurentului, precum că hotărârea atacată nu cuprinde

motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal remarcă că recursul repetă textul apelului, argumentele expuse de către recurent, fiind anterior invocate în apel, iar instanța de apel, examinându-le în ansamblu, le-a dat o apreciere corespunzătoare, conform art.414 Cod de procedură penală, pronunțându-se argumentat și detaliat asupra lor.

Astfel, Colegiul conchide că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală și prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art. 394 Cod de procedură penală.

Analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, care urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 25 octombrie 2018, în cauza penală în privința inculpatului Chiricenco Serghei, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la data de 11 iulie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac